

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota
Kiadóhivatal
Barv. Regele Ferdinand (József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönyeim: Közlöny, Arad
Telefonszám
Szerkesztőség és kiadóhivatal
15L

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre 600 Lej.
Fél évre 300 Lej.
Negyed évre 150 Lej.
Havonta 50 Lej.

Hirdetések díjszabás szerinti.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej. vasárnap
5 lej. Buourzetiben 50 banival
több.

Az első lépés.

Végre. Annyi sok-idei kemény harc és rengeteg hivatali polémia után elérkezettünk oda, hogy rendezés alá került a naptárak egyesítése. Az eddigi félhivatalos és magánközlemények után most már a kormány hivatalosan is publikálta, hogy október 14-én megtörténik a Julián és Gregorián-naptárak, illetve ünnepek egyesítése. Románia is a nyugati államok időszámítására rendezkedik be. Ennek a műveletnek a nagy jelentőségéről talán fölösleges is beszélni. Már állandó humortéma volt az, hogy alig volt szüzhét a kalendáriumban, ugyiszlván minden hét nap közé odaékelődött a vasárnapon kívül egy-két vörös betűs nap, amikor le kellett tenni a szerszámot, meg kellett állni a munkának és pökháló terpeszkedett a gyárak kéményére.

Az elvesztett és soha be nem hozható munkanapvesztés súlyos milliárdokra ment fel és ennek katasztrofális hatását nagyon is érezték az ország, mert a konszolidációnak csak a fokozott munka és produkció lehet a beharangozója.

De a harmonikus együttműködés közé is odaékelődött a vörösbetűs nap. Formálisan politikai kérdéssé lépett elő az ünnepnap és míg a román ünnepeken a hivatalos munkaszünet megtiltotta a munkát, addig a katolikus ünnepeken a hivatalos államszervek működtek és csak a bezárt üzletek jelezték, hogy a város ünnepel. Különösen visszas helyzetet teremtett ez a magyarlakta és túlnyomóan katolikus vallású részeken, ahol valóságos ellenségként nézett szembe egymással a görög keleti és római katolikus ünnep. Most, amikor végre mégis megoldódik ez a kérdés, felejteni akarjuk azt a tendenciát, ami az ünnepek körül megnyilvánult. Örülünk, hogy megtörténik az egységesítés és hogy végre nem lesz probléma az, hogy ki milyen napon legyen kénytelen munkáját abbahagyni.

A hivatalos kormányközlés után most már biztos, hogy október 14-én tényleg megtörténik a naptáregyesítés. Végre megszűnnek a dupla ünnepek és az ország minden keresztény lakója, bármely nyelven is, bármilyen szertartás szerint is imádja istenét, egyetlen és ugyanazon napon tartja és tartatja meg az ünnepnapját. Ez a tény ugylátszik beharangozója a komoly munkának és beharangozója egyben a békeakarásnak is. Hisszük és reméljük, hogy az egységesítés napjával végleg elmúlik a vallásba erőszakolt gyűlölködés korszaka is.

Meghíusult

Anglia és Németország gazdasági egyezsége.

Németország megtagadta az angol áruk adómentességét. — Franciaországban sürgetik a francia-német tárgyalásokat.

(London, szeptember 25.) Az angol politika legérdekesebb eseménye, hogy a németekkel a kereskedelmi szerződés megkötése érdekében folytatott tárgyalások meghíusultak. Az erről szóló híreket a lapok kommentár nélkül közlik. A tárgyalás megszakadásáról kiadott közlemény csupán azt hangsúlyozza, hogy Fontaina az angol és Stockhammer a német küldöttség vezetője megszakították a tárgyalásokat, mert nem találtak közös alapot a szerződés megkötésére. Az az általános meggyőződés, hogy a tárgyalás azért húsult meg, mert Németország nem hajlandó az angol árukat adómentesen beengedni. Párisban fokozódó érdeklődés miatt tekintenek a most megkezdődő francia-német kereskedelmi tárgyalások elé. Az Air Nouvelle szerint Franciaországnak Belgiumra és Elzász Lotharingiára is tekintettel kell lennie. A francia és a belga textilipar tönkremegy, ha a németekkel nem egyeznek meg. Elzász pedig gazdaságilag szintén Németországra szorul. A francia sajtó a né-

met birodalmi kormánynak a népszövetségi főlvetelről való határozatát gyanakodással fogadja. A Quotidien veszedelmesnek tartja, hogy Németországgal kivételt legyenek. Az Oeuvre szerint pedig Németország számára kellene a föltételeket megszabni, ahelyett, hogy Németország tegye ezt meg. Londoni jólétesült körök szerint Németország negyven millió fontos kölcsönét rövidesen megkapja, miután a kölcsön folyósítására már az intézkedések is megtörténtek. A kölcsön tervezete szerint Amerika husz milliót és Anglia 15 milliót fog a kölcsönből lejegyezni.

Newyorkból táviratozzák: A lapok jelentős cikkeiben foglalkoznak a jóvátételi kérdés megoldásával. Szerintük a megoldás már küszöbön áll és ezt bizonyítja Közép-Európa gazdasági konszolidációja is. A konszolidációt bizonyítja, hogy az európaiak dollárvásárlása megszűnt és a dollár növekvő tömegekben özönlik vissza Amerikába. Bankárok számítása szerint az európai dollárkészletekből na- vonként 5 millió kerül vissza az Egyesült Államokba.

Csönd van Besszarábiában.

Kormányjelentés cáfolja a tulzott híreket. — Lovas járőrök vigyáznak a rendre.

Bucuresti. Tatarescu miniszter tegnap a belügyminiszteriumban fogadta a sajtó képviselőit, akiket tájékoztatott a besszarabiai rablótámadások ügyében lefolytatott vizsgálat eredményéről. A miniszter első sorban megcáfolta és tulzottnak minősítette az elterjedt híreket és közölte, hogy Tatar-Bunarban csupán hat házat és istállót gyújtottak fel a rablók, Cismeában pedig egyáltalán nem történt semmiféle pusztítás. Nerusaniban a Rogoda-család háza égett le, ahol a terroristák municiója volt felhalmozva. Ezután ismertette a miniszter a támadás már közölt lefolyását és hangsúlyozta, hogy a terroristák egytől-egyig oroszok voltak. A támadás célja az volt, hogy Besszarábiában terrorista atmoszférát teremessenek és a viszonyok normális kialakulását megakadályozzák. A kormány minden intézkedést megtett a rend helyreállítására. Ecéből egy lovas csendőri divíziót rendeltek a veszélyeztetett vidékre és elhatározták a besszarabiai közigazgatás megjavítását.

Viharok pusztítanak világszerte.

(Páris, szeptember 25.) A tengeri kikötőkből érkezett jelentések szerint a tengereken a legutóbbi időkben hatalmas viharok tombolnak. Szentpétervári jelentés szerint a napok óta dühöngő vihar a tenger vizét a Néva folyóba szoritotta és a kiáradt folyó elöntötte a folyam egész környékét. A Chicago Tribune jelentése szerint az északamerikai Minnesota államban a ciklon hatvan embert ölt meg. Francia-Provenceban is óriási viharok tomboltak, amelyek következtében több folyó megáradt. Az egyik folyó egy vasuti hidat elsodort és az a vonat, amely a hid pusztulása után kellett, hogy a tönkretett vonalrészén átfusson, a folyóba zuhant. A mozdony fűtője szénné égett. A vauclusei mezőséget is elöntötték a megáradt folyók. Több hid összeomlott, számos malom kigyulladt, a szállókben óriási károk keletkeztek és a viharok a vasuti forgalomban is nagy zavarokat okoznak.

— Conrad altábornagy betegsége. Bécsből jelentik: Conrad altábornagy állapota, aki a steyeri kórházban fekszik, közvetlen aggodalomra nem ad okot. Baja nem súlyos természetű, de — tekintettel magas korára — nagy elővigyázatra van szükség.

Konkurrens Ferenc József-levelek

Harcok a nehaz uralkodó irodalmi hagyatéka körül. — Immár négy lap közöl Budapesten császár-leveleket.

(Budapest, szeptember 15.) A budapesti lapok közül a Pestl Hir lap, a Pester Lloyd és Az Ujság közölnék Ferenc József levelezését ismertető cikksorozatokat. Most egy negyedik lap is csatlakozott hozzájuk, a legitimista Magyarország, amely élesen megtámadja a magyar kormányt, amiért megengedi, hogy egyes lapok prédájuknak tekintsék a volt uralkodó magánlevelezését, majd e kis erkölcsprédikáció után egész sereg Ferenc József-levelet közöl Pápay Isiván volt kabinetirodai titkár gyűjteményéből. Ezek a levelek válogatottan unalmasak, ellenben Pápay kíséző cikkében több helyen kiigazítja a többi lapok kommentárjainak tévedéseit. Így például nem igaz — Pápay szerint — hogy Ferenc József gyűlölte a telefont, környezetét gyakran megbizta telefonálással s ő maga azért nem használta, mert nem bizott a telefon diszkrétciójában. Nem akarta kitenni magát olyan eseteknek, mint aminő például a későbbi Károly királlyal trónörökös korában esett meg és aminő Ferenc József nagyon jól

mulatott. A trónörökös a harctéren egy váratlan megjelenése alkalmával összeköttette magát egy előretolt üteg megfigyelő állásával, ahol egy altiszt kezelte a telefont.

— Halló! Itt a trónörökös-főherceg!

— Oh, van szerencsém, szer- vusz — volt a válasz — itt a kínai császár!

Az altiszt az istennek se hitte el, hogy a trónörökös beszél.

A másik tévedés: az uralkodó táviratfogalmazványain hol ki- írta a címzettek teljes címét, hol rövidítéseket alkalmazott. — Az Ujság kommentátora szerint ennek „bizonyos jelentősége van”. Pápay viszont azt állítja, hogy az uralkodó, ha a kabinetiroda utján adatta fel a táviratot, akkor nem írta ki a teljes címzést, mert ezt rábizhatta a kabinetiroda begyakorolt személyzetére. Ha ellenben egyenesen a táviróhivatalba küldte a sürgöny-fogalmazványt, akkor kénytelen volt maga leírni a teljes címet, nehogy tévedés le- gyen.

Kommunistának nézték Sándor szerb király vendégét.

A jugoszláv csendőrség letartóztatott egy angol külügyminiszteri főtisztviselőt.

(Belgrád, szeptember 25.) Kélméletlen kalandja volt Jugoszláviában Sir Lampson magasrangú angol külügyminiszteriumi tisztviselőnek, aki a középeurópai ügyosztály vezetője és mint Sándor szerb király vendége tanulmányúton volt Belgrádban. A diplomata autón késő éjjel a horvátországi Belovarról Gyurgjevác irányában akarta folytatni útját. A sofőr, aki nem ismerte az utat, a város határában egy csendőrtől érdeklődött az út iránt. A csendőr gyanusnak találta a sofőrt és utasát és leigazoltatta őket. Az előmutatott angol diplomáciai utlevélén azonban nem tudott eligazodni, tehát kommunistáknak bélyegezte az utasokat és azonnal

visszadirigálta őket Belovarra és úgy a diplomatát, mint sofőrijét elhelyezte a városi fogházban mint veszedelmes bolsevik-agitátorokat. Sir Lampson követelte, hogy állítsák a rendőrfőnök elé, ezt azonban nem lehetett megtalálni sehol. Végre előkerült a főispáni titkár, aki a diplomatát szabadonbocsátotta, de a sofőrt végérvényesen bolsevistának minősítette és erős őrizet alá vettette. A diplomata végre elérkezett egyedül Eszékre, ahol már várt rá a belgrádi angol követség titkára és egy külügyminiszteri tisztviselő, mert időközben megtelefonálták Belgrádba az esetet. Eszékről Sir Lampson különvonaton Pálmostonra utazott, ahol Sándor király kastélyában szállt meg.

Dreyfus-ügy Belgrádban.

Ártatlanul vádolták gyilkossággal a titokzatos francia kapitányt?

(Belgrád, szeptember 25.) Párisból Belgrádba érkezett Susanne Carlier, a Palace-szállóbeli gyilkosság miatt husz évi fegyházra ítélt Carlier kapitányok a nővére. A fiatal leányt comte de Remagne párisi gazdag magánzó kísértte el belgrádi útjára. Susanne Carlier és comte Remagne azért utaztak Belgrádba, hogy kieszközöljék Carlier kapitány perének újrafelvételét. Megérkezésük után azonnal érintkezésbe léptek ügyvédjükkel, Martinac Mija dr.-ral, aki már hosszabb ideje gyűjti a bi-

zonyítékokat, amelyekkel az elítélt kapitányok ismét meggyilkolásában való ártatlanságát kívánja igazolni.

Remagne gróf egy újságírónak nyilatkozott a Carlier-ügyről. Elmondta, hogy Carliert azelőtt nem ismerte, a francia lapokban értesült a gyilkossági perről, amely felkeltette érdeklődését és figyelmével kísérte az egész per lefolyását. Utazott Belgrádba és engedélyt kért, hogy meglátogassa Carliert a pozsareváci fegyházban. Részvétét még növelték a fegyházban látottak: Carlier teljesen elvesztette lelki egyensúlyát, amióta a legfőbb bíróság is helybenhagyta ítéletét. Dührohamaik vannak és újairól terágja a húst. A grófnak Carlier kapitány fontos

körülményeket mondott el, amelyek az egész ügyet új világlátásban mutatják be. A kapitány eddig csak azért hallgatott, mert azt hitte, hogy ez Franciaország érdeke. Ha némely bizalmas momentumokat nem hallgatott volna el, megmenekült volna a börtöntől — mondja de Remagne gróf.

A Carlier-család anyagi helyzete nagyon szegényes és a gróf

ezért vállalta, hogy a kapitány rehabilitálása körül felmerülő költségeket fedezi. Susanne azért hozta el, hogy láthassa a bátyját. Ügyvédjükkel együtt erősen bíznak abban, hogy sikerül új tárgyaláson bebizonyítani Carlier kapitány ártatlanságát.

— A Carlier-ügy egy új Dreyfus-eset, — mondotta Martinac Mija, az ügyvéd.

Fedák Sári a tengerbe fullt?

Hir az „Arabic“ hajó elsüllyedéséről. — Izzalom Budapesten. — Nem erősítették meg a szerencsétlenség hírét

(Budapest, szeptember 25.) Ellenőrizhetetlen híradások szerint a Cunard Line „Arabic“ nevű óriási oceanjárója nyílt tengeren elsüllyedt. A hatalmas hajó egyik büszkesége volt a Cunardnak, a világ legnagyobb hajói közé tartozott. Állítólag óriási vihar dult a tengeren és még nincsen tisztázva, hogy összeütközés vagy zátonyra futás volt a katasztrófa oka. Arról sem érkezett jelentés, hogy hányan és kik vesztették életüket a katasztrófa alkalmával. A Cunard nesi ügynöksége szerint Fedák Sári is az Arabicon utazott, amelynek szeptember 28-án kellett volna megérkeznie Newyorkba. Pesten a hír különösen a színházi világban leírhatatlan izgalmat keltett. Az érdeklődők valóságos ostrom alá vették a Cunard pesti irodáját és a nagy lapok szerkesztőségét, de a katasztrófáról érkezett hírt eddig még nem erősítették meg. Eddig biztosat még senki sem tud a nagy oceanjáróról, valamint Fedák Sári sorsáról.

Az ünnepezt magyar művész né szeptember 12-én indult el Budapestről Párisba, onnan Le Havreba és ott szállt az Arabic fedélzetére. Fedák Nádor Jenővel és

Kondor Ibolyával nagy amerikai turnéra akart indulni, amely november 23-án ért volna véget. A tervek szerint október elsején tartották volna az első előadást, amikor a „Mézeskalács“ került volna színre. Másnap a „Csókon szerzett völegény“-t mutatták volna be Verő György átdolgozásában, azután a „Tündérlak Magyarhonban“-t, majd a „János vitéz“-t és végül az „Antónia“-t. A kis társaság, amely „Fedák Sári Newyorki Társulata“ címen szerepelt Amerikában, Newyorkból Pittsburgba, onnan Clevelandba Detroitba, Csikágóba és a többi amerikai városokba akart utazni. Fedák az amerikai turné után azonnal visszajött volna Budapestre.

Öngyilkos lett Bécs leg-híresebb uzsorása.

Egy különös karrier szomorú befejezése. — Koldusbot a hatalmas vagyon után.

(Bécs, szeptember 25.) Két sorban jelentette a minap a bécsi rendőrség, hogy Hand-Rappaport Rudolf 65 éves kereskedő ismeretlen okokból veronállal megmérgezte magát és eszméletlen állapotban szanatóriumba szállították. Ez az öngyilkos a régi császárváros leg híresebb uzsorása volt, számtalan megszorult osztrák arisztokrata és magyar gentry fordult hozzá apróbb-nagyobb kölcsönökért és Hand-Rappaport Rudolf mindig adott, ha jók voltak a kezesek és a megszorult kétszer oly nagy összegre állította ki a váltót, mint amennyit tényleg kapott. Az öngyilkos Hand-Rappaport Rudolf két fivérével, Károlylyal és Pállal, valamint egy Gröbel és egy Alten nevű emberrel a hírhedt bécsi „galeriát“ alkotta, amelynek viselt dolgai oly sokszor foglalkoztatták a bécsi és budapesti rendőrségeket. Mindannyian vagyonos emberek voltak. A háború előtt uzsorával foglalkoztak, a háború alatt kártya-partik rendezéséből éltek, a háború után pedig a börzére vetették magukat és a tőzsdéi konjunkturát alaposan kihasználták. Gröbel és Alten még idejében likvidálták tőzsdéi érdekeltségüket, a három Hand-Rappaport-fivér azonban mindent elvesztette. Ismét megpróbálkoztak az uzsorával, egy-kök, Károly bele van keverve a Wittgenstein-féle milliárdos uzsorába is, azonban még sem sikerült talpra állniok. A legidősebb fivér, a 65 éves Rudolf az utolsó hetekben abból élt, hogy az uccán megszólitgatta ismerőseit és 10—20.000 koronás kölcsönöket kéregetett. Most veronállal akart véget vetni életének, azonban az orvosi segítség idejében érkezett és a sza-

TARCA

Modern hittérítés.

'Az apostolok lovai helyett ma már a repülőgépet is felhasználják a hittérítők. — Egy francia apáca kalandos utazása.

A katolikus egyház mindenkor lépést tartott a kórral és így igazán nem csodálkozunk azon, ha a modern hittérítők nem az apostolok lovai, hanem, ha kell, repülőgépen járnak el nagyszerű küldetésükben. Az azonban, amiről a fribourgi Liberté számol be, joggal felkeltheti érdeklődésünket.

Az egyik francia apácarend főnöknője még ez év elején elhatározta, hogy a rend gondjaira bízott missziós telepeket meglátogatja. Két szerzetesnő kíséretében akik közül az egyik kitűnően értette a spanyol nyelvet, utra kelt és hosszú hajózás után kiszállt Columbia kikötőjében, St. Nazaireben. Ugy fogadták, mint papfejedelményt. A köztársaság elnöke kocsit adott rendelkezésére, hogy megtekinthesse az ország belsejét és a legtöbb város a Marseillaise dallamával köszöntötte őt. Az út azonban korántsem volt ilyen könnyű mindenütt. A főnöknő felkereste a rend kórházait és azt a 15 szerzetesnőt is meglátogatta, akik egy teljesen elzárt faluban örökre odaláncolva ápolták a belpoklosokat.

A főnöknő egyébként is me-

rész dologra vállalkozott ebben a kopár országban, amelynek vasúti hálózata még mindig nagyon gyér. Csakhamar hajón kellett folytatnia útját. Az 1500 kilométeres útból azonban alig tett meg valamit, amikor megbetegedett Puerto-Barrioban. Mire felgyógyult, a folyó kiszáradt s mivel azt mondták, hogy 285 kilométerrel feljebb a meder ismét hajózható, két társával együtt repülőgépre ült. Nagy meglepetésükre már itt sem találtak vizet s hiába próbálkoztak meg, semmi járműre sem tudtak szert tenni.

Egyik reggel, amikor a főnöknő a templomban volt, hirtelen motorbörregést hallott. Félbeszakította imáját s kirohant a templomból. Épen akkor szállt le egy repülőgép. A pilóta német ember volt, de jól beszélt spanyolul.

— A holnapi nap folyamán Baranquillában megbeszélésem van a püspökkel — fordult hozzá a főnöknő — nem vinne el oda két kísértőmmel?

A pilóta rendkívül elcsodálkozott, amikor a fehér ruhás, sápadt apáca egész nyugodtan adta elő különös kérését.

— Nem tudja, tisztelendő nővér, hogy Baranquilla pontosan 997 kilométerre fekszik innen?

— Igen, tudom, de a püspök levélben értesített, hogy holnap fogad.

A repülőgép vezetője csak egy pillanatig habozott. Egy óra múlva már felrepült a gép a három apácával. Az út rendkívül fárasztó

volt, mert negyvenkét Celsius-fok hőségben indultak, később hatalmas forgószélbe jutottak s a hegyek felett már dermesztő hideg fogadta őket. A pilóta észrevette, hogy utasai megkapták a tengeri betegséget s rendkívül szenvednek. Azt ajánlotta, hogy El Banco-ban szálljanak le és töltsék ott az éjt.

— S mikor találkozom a püspökkel? — türelmetlenkedett a főnöknő — ön megígérte, hogy egy húzamba tesszük meg az utat.

A pilóta nem szállt le s így dél után négy óra után valamivel kikötöttek Baranquillában, miután a 997 kilométert hat óra alatt megtették. Nemcsak a püspök fogadta nagy tisztelettel a francia apácákat, akik még az ilyen veszedelmes kirándulástól sem ijedtek vissza, hogy ígéretüket megtartsák, hanem a hatóságok is nyilvánították elismerésüket. Hivatalosan ünnepezték őket s amikor a börtönöket, amelyekben a rendtagjai teljesítettek szolgálatot, meglátogatták, a nap öröme minden rabot dohánnyal és cigarettával ajándékoztak meg. Egy tábornok kalauzolta a főnöknőt, aki nem minden hiúság és nemzeti büszkeség nélkül magyarázgatta: — Higyjék el az urak, hogy nem tartozik a szokásaink közé az ilyen út s őszintén mondvánem is volt valami kellemes. Nem akartam azonban, hogy szöszegő nek tartsanak s meg akartam mutatni, hogy a franciákat érdemes szeretni.

natóriumot valószínűleg felgyógyulva fogja elhagyni. A régi „galéria” tagjainak szolidaritására jellemző, hogy Gröbel és Alten, akik nem veszítették el vagyonaikat, fizetik Hand-Rappaport Rudolf gyógyítási költségeit, a drága szanatóriumot és megígérték neki, hogy élete végéig apanaget biztosítanak számára, amelyből nyugodtan megélhet. A régi császárváros uzsoráiban tehát megvan a kari együttérzés, jobban mondva a zsványbecsület.

Elitették a primadonna tolvaját.

Féltékeny szerelmesek vitája, amely mindkettőjüket börtönbe juttatta. — Tárgyalások az aradi törvényszéken.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszéken Kovács József táblabíró tanácsa ma főtárgyalásokat tartott. Kaufmann Simon királysági fiatalember a katonáéveit Aradon töltötte és itt megismerkedett egy fiatal urileánnyal, akivel ismeretlenségében levelezést folytatott. Három hónappal ezelőtt Kaufmann elhatározta, hogy Bucarestből Aradra költözik és ha sikerül biztos egzisztenciát teremteni magának, úgy elveszi szerelmét. Az elhatározást tett is követte. Mikor visszaérkezett Aradra, csodálkozva vette tudomásul, hogy a leány Kiss Mihály nevű aradi fiatalemberrel is komoly barátságot tart fenn. Rövid néhány nap alatt sikerült szerelmét visszahódítani, mire Kiss Mihály bosszút fogadott Kaufmann ellen. Nemsokára egy kisebb vendéglőben találkozott a két rivális. Kiss Mihály odament Kaufmann asztalához, tolvaj gazembernek nevezte majd kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy többrendbeli betörést követett el és az elloptott áruk értékesítéséből származó pénzből tartja fent magát. A vendéglőben véletlenül egy detektív is tartózkodott, aki Kiss rágalmaival végighallgatta, majd a két riválist letartóztatta és bekísérte a rendőrkapitányságra. Valatni kezdték Kaufmann, aki be is ismerte, hogy Wechsler József nevű 18 éves barátjával együtt tényleg többrendbeli betörést követett el. Kiss Mihály szembeállt a rendőrségen az őt kihallgató detektívekkel és így őt sem engedték szabadon hanem hatóság elleni erőszak címén letartóztatták és Wechsler Józseffel együtt átadták őket az ügyészségnek. A mai törvényszéki tárgyaláson megállapították a három vádlott bűnösségét, Kaufmann Simont három évi börtönre, Wechsler Józsefet egy évi fogházra, Kiss Mihályt pedig hatóság elleni erőszakért három hónapi fogházbüntetésre ítélte a bíróság. — **Kirpács Katalin és Matyó Mária** cselédekét betörési kísérletért hét-hét heti fogházbüntetésre ítélte a törvényszék.

A főtárgyalási elnök ezután több bűnügyben kihirdette a temesvári ítélő tábla másodfoku döntését. **Stein Antal**, volt községi jegyzőt, ismert aradi ügynököt, aki **Barkó Etus** volt aradi primadonnától több értékes ékszert lopott az aradi törvényszék elsőfokon 2 évi börtönre ítélte, az ítélőtábla a törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az aradi törvényszék **Budean Demeter** otlacai jómódu gazdál-

kodót, aki tizenhét éves mostohaleánya ellen erkölcselen merényletet követett el, hét évi fegy-

házbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla **Budean Demeter** büntetését három évi börtönre szállította le.

Főtárgyalás előtt Robozék bűnpöre.

A vádlottak hatalmas bűnlajstroma. — A vád rengeteg tanut sorakoztat fel.

(Budapest, szeptember 25.) A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa már tárgyalja a Robozestestvérek monstre-bűnpörét. A bűnlajstromukban szerepel lázadás, felségsértés büntetése irányuló sikertelen fölhívás büntetése, hűtlenség büntetése, háromrendbeli kormányzósértés vétsége, két izgatás, azonkívül Roboz Imrével szemben vádat emeltek még a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett büncselekmények, súlyos testisértés büntetése való fölbujtás, magánlakásértés és Roboz Bélánál sajtórendőri vétségért is. Kiemeli a vádirat, hogy a kommün bukása után a Roboz-testvérek a „Pesti Élet” című napilapot a megszálló román csapatok fegyveres erejénél oltalma alatt és támogatásával jelentették meg és azt tervezték, hogy népgyűlést hívnak össze és fölhívják az ott résztvevőket arra, hogy a

magyar minisztertanács székházába vonuljanak, ott öljék meg a miniszterelnököt, a többi minisztereket pedig vessék börtönre. Vádat emel az ügyészség Robozék ellen azért is, mert e tervük előljárójául az akkori sajtóelnököt le is tartóztatták és Robozóknak tulajdonítja a vádhatóság, hogy a megszálló román katonák behatoltak a főkapitányság épületébe, ahonnan kiszabadították Roboz Imrét. A román katonák azután elvitték Roboz Imrét a román cenzurára s onnan szabadon bocsátották.

Az ügyészség vádirata sok tanura hivatkozik és Csillery András, Friedrich István, Szakács Andor, Wolkenberg Gyula rendőrfelügyelő, Nagy Károly főkapitányhelyettes, Botár Béla rendőrtanácsos, Váry Albert koronaügyész-helyettes, Artner Kálmán dandárparancsnok, Ghiczy Ferenc ezredes, Pesta Frigyes és még nagyon sok detektív beidézését kéri.

Szabadon engedték a halmágyi „haramiákat”

Szenzációs fordulat történt a sibiui hadbíróóság előtt. Rablók helyett jómódu gazdákat fogtak el, akik kényszerből vállaltak bűnöket magukra. — Bűnvádi feljelentés a kivallatok ellen.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs nagy feltűnést keltő fordulat történt ma a halmágyi rablóbandák bűnügyében. Mint jelentették Nicolescu aradi főügyész a kihallgatások befejezése után megállapította, hogy mivel a letartóztatott hét aradmegyei haramia hadizóna területén követte el a büncselekményeket, a rögtönítélő hadbíróóság illetékes a bűnügyben az ítélkezésre és azonnal intézkedett is hogy a foglyokat névszerint **Manciu Miklóst, Gherman Györgyöt, Jouchim Jánost, Borlován Tamást, Daharean Tamást, Oláriu Györgyöt és Socaciu Jánost** erős fedezet mellett a sibiui (nagy-szebeni) hadbíróóságához szállítsák. A főügyész intézkedését azonnal fogadtatósították, mint megírtuk el is vitték őket Szebenbe.

A rablók után tegnapelőtt Nagy szebenbe utazott dr. **Miclea Sever** aradi ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, a gyanúsítottak védője is, aki a hadbíróóság előtt bizonyítékokkal beigazolta hét védenca ártatlanságát. A gyanúsítottakat ott Szebenben nyílt kihallgatták, s ezek a leghatározottabban tagadták bűnösségüket, s kijelentették, hogy ők bosszu áldozatai, ártatlanok, soha semmitéle rablóbanda tagjai nem voltak, s pusztán és kizárólag egy aradmegyei brádkörnyéki bányatársaság jogosulatlan vánduskodásának köszönhetik súlyos meghurcoltatásukat.

Különösen érdekes volt **Socaciu János** tanuvallomása a szebeni hadbíróóság előtt. Socaciu elmondta, hogy Kristyor községben lakik és jómódu, közismert gazdember, akinek kisebb bányaterülete van, amelyen aranykutatással foglalkozik. A földművelésügyi miniszterium aranybánya-kutatásra

néhány héttel ezelőtt újabb engedélyt adott ki részére és ő hét ismerősével, akik kivétel nélkül vagyonosabb gazdálkodók, megállapodtak, hogy együtt végzik a kutatást. Többször megbeszélésre jöttek össze és egy ilyen alkalommal fogta el őket a csendőrség, amely az ő legnagyobb meglepetésükre **Socaciu lakásának átkutatása alkalmával nagymennyiségű fegyvert és löszert talált a házban**, hol ott maga Socaciu semmit sem tudott a fegyvergyűjtemény eredetéről. Ez a talált fegyvertár volt azután az egyedüli bizonyíték, amelynek alapján letartóztatták őket és a brádi szigurancára szállították. Az első pillanattól kezdve tagadták azonban, hogy a Socaciu lakásán talált fegyverek a tulajdonukat képezték mert azokról eddig semmit sem tudtak, s azokat bizonyára még ki nem derített egyének csempészték a gazdálkodó lakásába. Socaciu aztán azzal töltötte meg vallomását, hogy az ő feltétlen meggyőződésük szerint a bányavidéki bányatársaság feljelentésére történt a letartóztatásuk, akik nekik ezzel, mint konkurrensoknak akarták ártani. Hite szerint a bányatársaság emberei csempészték a fegyvereket Socaciu lakásába, azonban a nyomozás tizenhárom nap alatt semmi tárgyi bizonyítékot nem tudott produkálni és ellenük a vádat is az ürtegekése hatása alatt tett vallomásuk alapján emelték.

Socaciu vallomása alapján, a melyet társai is megerősítettek, valamint Miclea Sever dr. védelmi előterjesztése után a hadbíróóság nem látta beigazoltnak a letartóztatott egyének ellen felhozott vádak és ezért elrendelte azonnali szabadlábra helyezésüket. Az eljá-

rást a hadbíróóság tovább folytatja, de kiterjeszti a vádlottak által előadott sérelmek kinyomozására is. A védőügyvéd különben még ezen a héten leutazik a fővárosba és a belügyminiszteriumban bűnvádi feljelentést ad be védenecinek bántalmazói ellen, amelyekhez az orvosi látelletről felvett jegyzőkönyvet is becsatolja.

A hadbíróóság szabadlábra helyező határozata szerint a megkínzott aradmegyei gazdák nem azok azokka! a halmágyi banditákkal, akik Halmágy környékén a rablótámadásokat és az emberöléseket elkövezték. A letartóztatottak ügyében bekövetkezett szenzációs fordulat után most újabb szenzáció várható: az igazi haramiák esetleges letartóztatása.

Felmentett timisoarai orvos.

(Saját tudósítónktól.) Annak idején nagy feltűnést keltett egy a bucarestii „Epoca”-ban megjelent hosszú cikk, amely dr. Cosma Aurél, Vaitoianu és Florescu akkori miniszterekkel foglalkozott, akiket a cikk írója „rablóbandák vezetői”-nek nevezett.

A miniszterek nem indították sajtópórt s e fölött dr. Craciun György timisoarai orvos, a nemzeti párt timisoarai organumában, a Vointa Banatului-ban csodálkozásának adott kifejezést.

A miniszterek erről a cikkről sem vettek tudomást, de a timisoarai ügyészség hivatalból indított eljárást dr. Craciun ellen. A kir. törvényszék felmentette a vádlott orvost, de az ügyészség az ítéletet megfellebbezte. Így került az ügy a kir. ítélőtábla elé, mely a tegnap megtartott tárgyalás után helybenhagyta az elsőfoku felmentő ítéletet.

Egy milliót sikkasztott egy cluj kereskedő.

Szökés Kolozsvárról Aradon át Hamburg felé.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes ügyben folytat nyomozást az aradi rendőrség. A „Gowag” cluj cég nemrég feljelentést tett a cluj rendőrségen, hogy Goldstein Lajos, az egyik cégtárs nagyobb összeg eltulajdonítása után megszökött. A cég a szökés után meg arról is értesült, hogy a megszökött cégtárs Erdélyben utazik, ahol a cég adósaitól behajtja a követeléseket. A cég erre értesítette összes adósait, hogy Goldsteinnak nincs joga pénzt felvenni, de az értesítésel a legtöbb helyen már ekesett. Goldstein ugyanis időközben bejárta a besszarábiai és erdélyi adósokat, akikből a nyomozás eddigi adatai szerint körülbelül egy millió lejt vett fel. A cluj rendőrség Sasu György detektívet bízta meg a nyomozással, aki Aradra utazott, mert arról értesült, hogy Goldstein autóval Aradra érkezett. Itt szabadulni akart az autótól és azt sikerült neki eladnia. Megállapítást nyert azt is, hogy Goldstein eltűnt Aradról. A hír szerint Hamburg felé utazott, ahol egy Amerikába induló hajóra akar szállni. A megszökött cégtársnak kész amerikai utlevele volt és úgy látszik, hogy a csalást már előre elkészítette. A nyomozók most táviratilag értesítették a hamburgi rendőrséget.

Kun Béla elhagyta Oroszországot

Fantasztikus hírek a szovjetvezér olaszországi utazásáról. Az olasz lapok szerint Kun Béla többször volt Budapesten.

(Bécs, szeptember 25.) A legutóbbi napokban bejárta a világot az a hír, hogy Kun Béla, a magyar tanácsköztársaság volt külügyi népbiztosa egy napi budapesti tartózkodása után Belgrádban időzött két napig. A hír — a mely a budapesti lapokban is napvilágot látott — nagy feltűnést keltett Magyarországon és a budapesti rendőrség erőlyes cáfolatot bocsátott ki és a belgrádi látogatást is úgy állították be, hogy egy zombori kommunistát tévesztették volna össze a belgrádi ujság

írók a volt magyar külügyi népbiztossal.

Most egy római jelentés megerősíti Kun Béla budapesti és belgrádi látogatását. A távirati jelentés szerint Kun Béla Triestben keresztül, kerülő úton Veronába érkezett. Jól értesült helyen úgy tudják, hogy Kun Béla a tavaszszal Budapesten tartózkodott és számos hívével tárgyalásokat is folytatott. Szeptember 14-én is Pesten volt Kun Béla, onnan ment Belgrádba. Kun Béla Svájcban szándékozik letelepedni, ahol emlékiratait fogja megírni.

STINHÁZAI MŰVESEK

* Kertész Vilmos sikere. Budapestről táviratozzák: Kertész Vilmos operaénekes, aki hosszabb időn át volt az aradi és a timisoarai (temesvári) színházak tenoristája, tegnap este kezdte meg több estére szóló vendégszereplését a Városi Színházban. Tegnap a Hoffmann meséinek Hoffmannját énekelte és a budapesti lapok kritikái egyhangulag megállapítják róla, hogy a Népopera egykori széplangu fiatal tenoristája vidéki működése alatt rutint szerzett és csengő, színes organuma erősödött, énektudása gyarapodott. Mostani vendégfellépése igen meleg, megérdemelt sikerrel járt.

* Fekete szintársulatának első drámai bemutatója. A „Mézeskalács”-csal a társulat énekes személyzete debütál az aradi közönség előtt, az első drámai bemutató Zilahy Lajosnak, a „Süt a nap” szerzőjének „Hajzáró lélek” című darabja lesz. Ebben a drámában mutatkozik be a direktor-pár is és különösen F. Sugár Terinek van benne művészi értékkel telített, hatalmas szerepe.

* A „Pillangó kisasszony”. Fekete Mihály színgazgató úgy szervezte meg társulatát, hogy azzal az aradi közönség legkényesebb igényeit is kielégítse. A vidéken szokatlan erősségű prózai együttes mellett, az énekes darabok között az operának is előkelő hely jut. Az első operaelőadás a „Pillangó kisasszony” lesz, amelyből Lugoson már szorgalmasan folynak a próbák. A darab címszerepét Auer Kató fogja énekelni.

* Negyven román dalárda hangversenye. Nem mindennapi művészi esemény színhelye lesz szombaton és vasárnap a timisoarai tűzészeti-laktanya. A timisoarai tisztikaszó ugyanis Gavanescu tábornok védnöksége alatt a vörös-kereszt javára nagy ünnepséget rendez, mely-

nek szenzációja negyven bánáti román dalárda és hat zenekar monstré hangversenye. A dalárdák három csoportban hangversenyeznek. Az első csoport szombaton délután 3 órakor, a második vasárnap délután 9 órakor, a harmadik pedig vasárnap délután 3 órakor énekel. A tiszti-kaszinó a győztes dalárdák díjazására 40.000 lejű tűzött ki. A hangverseny alkalmával egyszersmind megalakul a bánáti román dalárdák szövetsége, melynek elnökéül Vidu Ioan lugoji (lugosi) zeneszerző van kiszemelve.

10000 embert keresnek Braziliába.

Lázás munkában vannak a kivándorlási ügynökök.

(Saját tudósítónktól.) Amióta az Amerikai Egyesült Államok megnehezítették a bevándorlást, a hajózási társulatok minden igyeke vése odairányul, hogy az elégedetlen clemeket Argentínába vagy Braziliába csábítsák. A mindjában okozódó munkanélküliség sokakat kényszerít a kivándorlásra s ezeknek kapóra jön az ingyenutazás, mellyel a szerencsétlen fahérrabszolgákat irdatlan vadonokba, gyilkos éghajlatu, messzi idegenbe szállítják.

Most Braziliába indul a kivándorlók legtöbbje. Egy állítólagos „Árpád”-falva nevű braziliai telep község felépítéséhez tízezer embert keresnek. Braziliából érkezett s állítólag ottani magyaroktól származó leveleket mutogatnak az ügynökök a kivándorolni szándékozóknak, melyek szerint ingyen téglákat, ingyen földeket kapnak s magvszerül a soruk.

A timisoarai „Transit” hajózási iroda, melynek vezetője a Hont-Genal affairben is szerepelt dr. Stein ügyvéd, a tegnapi napon negyvennyolc kivándorlót indított utnak Brazília felé.

Értesüléseink szerint nagyban folyik a toborzás különösen Resicám, ahol jelenleg igen sok a munkanélküli, akik az itt rájuk váró réli nyomorgás elől menekülve szívesen veszik igénybe a felajánlott ingyenes utazást.

HOGYALL KALÁJ?

1924. szept. 25-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.52 svájci frankot.

9.10. francia frankot.

40.000 belföldi magyar koronát.

36.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot

Párisban 9.55 frankot

Newyorkban 50 centet

Bűnvádi eljárás Radó Kálmán ellen.

Az aradi rendőrség folytatja a vizsgálatot a magánlaksértők ellen.

(Saját tudósítónktól.) Nagy feltűnést keltett Arad város társadalmi köreiben is a Közlöny mai cikke, amelyben beszámolt arról a botrányról, amely tegnap Aradon Tenner Alfréd Strada Romanului (Zrínyi) uccal lakásán lejátszódott a Lusztig hagyaték miatt. A botrányhős — Radó Kálmán — ezután a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedetet követett el és magánlaksértésért és személyes szabadság megsértéséért a büntető bíróság előtt fog felelni. A rendőrség erőlyesen folytatja a vizsgálatot az ügyben. Mint mai számunkban megírtuk, tegnap Tenner Alfrédet és édesanyját, valamint Radó Kálmánt hallgatták ki. Dulamita rendőrkomszár ma folytatta a kihallgatásokat. Ma délben kihallgatták Rodescu Vazul, Jonescu Aurél és Mitica Tigansiteanu tisztviselőket, akik Radó bucuresszti irodájának alkalmazottjai. A tisztviselők előadták, hogy ők Radó kérésére jöttek vele Aradra és vele együtt mentek Tenner lakására is. Mint a kihallgatások alatt kiderült, ők az egész ügyben passzív szerepet játszottak. A kihallgatások ma fejeződtek be és az iratokat holnap már átteszik az ügyészséghez, amely dönteni fog arról, vajjon Radó és társait letartóztassák-e vagy sem.

Érdekes, hogy Radó Kálmán látogatásának főokául azt adta elő, hogy nagyanyja meglátogatására jött Aradra. A család és beavatottak azonban kijelentették, hogy özvegy Lustigné hallani sem akar Radóról és be sem engedte volna,

ha nem erőszakkal hatol be a lakásba. Így tehát megerősítést nyer ezzel a rendőrség véleménye, a mely szerint Radó a lakásban őrizett értékek miatt jelent meg.

Rejtélyes betörés.

Kifosztottak egy szállodai szobát Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Rejtélyes betörés történt tegnap este tíz óra tájban Arad egyik legforgalmasabb szállójában, a Dáciában. A szálloda egyik tulajdonosának, Leipnicker Andornak az édesanyja leányával az emeleti folyosóra nyíló 23. számú udvari szobában lakik. Az idős uriaszony tegnap este leányával 11 órakor tért aludni és amint benyitott szobájába, meglepetéssel látta, hogy a ruhaszekrények tárva-nyitva vannak és nagymennyiségű fehérnemű és női ruha hiányzik belőlük. Azonnal értesítették a rendőrséget és a helyszínen Giurgiu rendőrkomiszár jelent meg, aki megállapította, hogy betörés történt és a betörő a folyosóra nyíló ablakon keresztül hatolt be a 23. számú szobába. A villanyt nem merte felcsavarni, nehogy a világosság gyanút keltsen, hanem gyufát gyújtogatott és azok fénye mellett hajtotta végre tettét. Az eldobott gyufaszálakat a szőnyegek szétszórta találták meg. A betörő a szekrényekből kiszedte az összes ágyhuzatokat és a szálloda tulajdonos hugának három értékes selyemruháját. Érdekes, hogy a szekrényben levő ezüst retikülhöz és egyéb értékes tárgyakhoz nem nyúlt a betörő. Még az éjszaka folyamán kihallgatta a rendőrség a szálloda személyzetét, amelynek sejtelmé sincsen arról, hogy a betörést ki követhette el. A kávéház pénztárnoknője elmondotta, hogy este 10 óra körül a szálloda folyosóján járt és zajt hallott a 23. számú szobából, de nem volt előtte gyanus, mert azt hitte, hogy a tulajdonos édesanyja tartózkodik benne. A személyzet egyik tagja észrevette, hogy a szobában gyufákat gyújtogatnak, de nem is gondolt arra, hogy a szobában betörő lehet. Többen látták, hogy tíz óra után egy középtermetű, szürkeruhás férfi nagy csomaggal távozik a szállodából. A szálloda egyik félreeső helyén megtalálták a női ruhaakasztókat, amelyekre az ellopott női ruhák voltak elhelyezve. A tettes a betörés elkövetése után valószínűleg a félreeső helyre vonult, ahol a lopott holmikat összecsomagolta, otthagya a ruhaakasztókat és megszökött. A vakmerő tettes kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

OKTÓBER 1-ÉN MEGNYILIK

S. EISENSTÄDTER

szűcs- és szőrmeáruhaza

ARADI FIÓKJA

Str. Alexandri No. 1. (Salac-u.) alatt (Kelet hírlapiroda volt helyiségében.)

HIREK

A barna ing.

A politikai garderoznak az őszi szezonra meg van a nagy szenzációja: horogkeresztesek és ébredők ezentúl már csak barna inget viselnek. Münchenből röpíti világra a táviró a hírt, hogy a bajor horogkeresztesek óriási többséggel kimondották, hogy ezentúl csak barna inget viselnek, miután ilyen színű inget visel bőrtönben selymöz vezető Völkische Kurir mindjárt használati utasításul is szolgál és kimondja, hogy a barnához csak a frontharcosok viselhetnek nyakkendőket, az együttérzők csak nyakkendő nélkül hordhatják a barnát. Tehát a sturmkeresztes, kézigárdnátos frontharcost bol dogithatja a nyakkendő, de a szimpla együttérzőnek meg kell elégednie a nyakravaló nélkül. Ez bizony elég szomorú és kétséges, hogy ezek után akadnak-e még együttérzők.

Hogy miért visel éppen barnát Hitler vezér és miért nyer a politikai színek között szerepet a sem mitmondó tompa barna, ezzel adós marad a Völkische Kurir. A bolsevista vörösnek van némi értelme, mert vörös a forradalmak és a vér színe. A fascista fekete ing sötétséget és elszántságot szimbolizál, de hát mit akar a barna? Ha a piszkot kell eltakarnia, akkor még sem tud konkurálni Mussolinickkel, mert a fekete inkább eltakarja úgy az erkölcsi mint a fizikai piszkot, mint a barna. A bajor ellenzéki sajtó végre mégis megfejtette a nagy titkot: a jó édes és butító bajor barna sör színét szimbolizálják. A pálinka a forradalmak itala a bor a nemes harc, a sör ellenben a lassu butítást és rosszindulatot mozditja elő.

Az emberiség azonban csak nem tud leszokni a jó és tiszta fehér ing viseléséről és ha ejjön majd a nagymosás ideje, akkor egykettőre tisztára mossák majd a felvilágosodott milliók a vöröset, a feketét és a piszkoszínű barnát is.

Török diákok tanulmányuton. Érdekes vendégei lesznek vasárnap Aradnak. A konstantinápolyi egyetem nyolcvanöt hallgatója több egyetem tanár vezetésével európai tanulmányutja alkalmával Timisoara (Temesvárra), majd onnét Aradra jönnek. A ritka vendégeket Arad városa ünnepélyesen fogadja és itt tartózkodásuk alatt a város vendégei lesznek.

Az egyke ellen. A temesvármegyei jövő évi költségveésbe dr. Coste prefektus 100.000 lejt irányzott elő az egyke rendszer megszüntetésére. Tíz temesvármegyei községben a legszegényebb és legtöbb gyermekes családnak tíz-tizezer lejt fognak kiutalni.

Halálos autókatasztrófa Segesváron.

Egy aradi soffőr tragikus halála. — Az „Arad 120“ autó karambolja.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas, halálos végű autószerencsétlenség történt ma Sighisoaran (Segesváron). Az „Arad 120“ jelzésű gépkocsi a város területén összefutkozott egy teherszállító kocsival. Az autó pozdorjává tört, a benzintartály pedig felrobbant. A soffőr, Wenczler Mihály aradi fiatalember szörnyet halt. A gépkocsiban ülő Biánu Zeno mérnök, Biánu cluji (kolozsvári) sziguranca vezérfelügyelő öccse súlyos sérüléseket szenvedett és a jobb lábát eltörte.

Az aradi autót körülbelül négy héttel ezelőtt adta el dr. Miclosi

Emil aradi ügyvéd Leucutia Aurél volt aradi prefektusi titkárnak, jelenleg buouresti lakosnak. Dr. Leucutia néhány nap mulva szintén eladta az autót és az aradi soffőrmost már a harmadik gazdához került. Az autó ma reggel indult el Bucurestiből, Clujra készült és programszerűen érkezett meg Segesvárra, ahol a katasztrófa történt. Biánu mérnök állapota súlyos, de nem életveszélyes. A sérültet a kórházban ápolják. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— LAPUNK a szombati cenzuraszünet miatt vasárnap nem jelenik meg. Kérjük a t. hirdetőközönséget, hogy a vasárnapi lap részére feladni szándékolt hirdetését jut tassa el péntek délig a kiadóhivatalba, hogy az a vasárnap helyett szombaton megjelenő 12 oldalas lapban közölhető legyen.

— Arad egészségügye. Az aradi egészségügyi bizottság ma délután hat órakor dr. Angel István polgármester elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen dr. Cucu Vazul városi főorvos előterjesztette a múlt hónap egészségügyi állapotokat, amelyet a bizottság tudomásul vett. Ezután nyolc létesítendő vállalkozás kérvényét tárgyalta a bizottság. A kérvények közül egyet elutasított, amelynek tulajdonosa malmot akart létesíteni a Strada Rahovei (Mihály-utcában.)

— Vádbeszéd a csongrádi halálbál főtárgyalásán. Budapestről táviratozzák: A csongrádi bombamerénylet pörének főtárgyalásán a szolnoki törvényszék ma befejezte a bizonyítási eljárást. Ma elmondotta Borsos királyi ügyész is vádbeszédét, akl a legszigorubb büntetést kéri a vádlottakra, akik számukra közömbös embereket öltek meg, a tárgyalás során semmi megbánást sem mutattak és mindenáron tagadva menekülni igyekeznek a büntetéstől.

100.000 statisztika szerepel a „Madame Sans Gene fia“ filmremekben.

— Elhalasztották az aradi vasúti karambol főtárgyalását. Meggyük, hogy a timisoarai (temesvári) ítéltábla ma napra tüzte ki Fecske Károly aradi gyorsvonati mozdonyvezető felelőssége ügyében a tárgyalást. Fecskét — mint ismeretes — az aradi törvényszék bűnösnek találta és két hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az elsőfoku ítélet ellen benyújtott felelőssége mai napra kitűzött tárgyalását az ítéltábla a jövő hétre halasztotta el.

KIVÉTEL NÉLKOL a filmművészet legjobbjai főszereplői a „Madame Sans Gene fia“ filmremeknek.

— Kereskedelmi akadémia és teológia Timisoaran (Temesváron.) Anghiescu közoktatásügyi miniszter lipovai (lippai) látogatása alkalmával kijelentette a hírlapíróknak, hogy a jövő évben kereskedelmi akadémiát és görög keleti teológiát létesít a kormány Timisoaran (Temesváron). A műegyetemen a jövő tanévben erdőmérnöki fakultást állítanak fel.

— Háztulajdonosok kongresszusa. A timisoarai (temesvári) Háztulajdonosok Szövetsége október első felében országos kongresszust tart.

— Szabadlábban a megvádolt pénzbeszedő. Mint a Közlöny mai számában megírta, Röth és társa aradi borkereskedő cég feljelentését utazója Varjas Viktor ellen, akl azzal vádolták, hogy 179.000 lejt tulajdonított el. Az utazó állhatatosan megmaradt amellett, hogy a 179.000 lejt tartalmazó táskát a depó-aradi vonalon a vasutban ellopják tőle. Miután az utazó ellen terhelő bizonyítékok nem merültek fel, a rendőrség ma délután szabadlábba helyezte őt.

NE FELEJTSE EL, hogy szombaton kerül először Aradon bemutatásra a „Madame Sans Gene fia“ filmremekünk.

— Tilalom alatt az aradul-noui (ujaradi) tej. Az aradi egészségügyi hatóságokhoz ma délelőtt értesítés érkezett az aradul-noui (ujaradi) állatorvosi hivataltól, hogy Sannicolaul-mis (Kisszentmiklóson) és Aradul-noun (Ujaradon) veszedelmesen dühöng a száj és körömfájás. Dr. Cucu Vazul városi főorvos rendeltileg értesítette az aradul-noui (ujaradi) vármegyei hatóságokat, hogy a súlyos állatbetegség következtében akadályozza meg a tej és tejtermékek Aradra való behozatalát. A rendelet szerint holnaptól kezdve Ujaradról és Kisszentmiklósról tejet és tejtermékeket Aradra hozni nem szabad. A főorvos ezúton figyelmezteti a közönséget, hogy általában tartózkodjék a nyers tej fogyasztásától.

— Letartóztatták a szalámi-konfremminőröket. Budapestről táviratozzák: A Sényi-ügyben feljelentett tőzsdebizományosok közül Lukács Nándort, Heim Jaquest és Gerendai Gyulát ma őrizetbe vette a rendőrség, mert a kospépenz-fedezetre kapott részvényeket eladták.

— Házasság. Dr. Ungár Imre zenetanár és Egny Ghysa táncművész nő házasságot kötöttek.

— Elkészült utlevelek. A timisoarai utlevél hivatalnál a következők vehetik át elkészült utleveleket: Weisz Irma, Scheiber Stefánia, Nagy Aurélia szül. Levritz, Ambrus Erzsébet szül. Zsary, Ciocara Filipine szül. Wallass, Horváth Terézia szül. Menkesch, Olcsvay Ilona, Molnár Irma, Schwartz Szeréna, Csermely Julia, Tenner Johanna, Gyorgyevits Miklós, Szerényi Miklós, Biedl József, Illés József, Mayer René, Tremmel Szeráfin, Vogel Ignác Timisoara, Holinger Susana Schöndorf Weil Henrik Aradul-nou (Ujarad), Keliger Mária és Szlavity Julia Lipova, Umstädter János Ujpecs, Deák Erzsébet Kereszties és Gyertyánffy Mária Gyér.

Iskolai beiratkozások alkalmával legolcsóbban
STRASSER
divatruházában vásárolhat Aradon.

— Körözik a magyar köztársasági vezért. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség a magyar hatóságok megkeresésére elvette Veér Imre magyar köztársasági vezér utlevelét, mert az utlevél jogosulatlanul volt kiállítva, illetve meghosszabbítva. Az utlevél elvétele után azután a bécsi rendőrség saját elhatározásából Veérnek Párisba szóló ugynevezett külföldi utlevelet adott. Budapesti jelentés szerint a bíróság elrendelte Veér Imre országos körözését.

— Elhunyt magyar hírlapíró. Budapestről jelentik: Klein Ödön miniszteri tanácsos, a Tisza-kormány alatt a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke ma meghalt hetvenhat éves korában. Klein Ödön utóbb a Pester Journal főmunkatársa volt és ismert nevet vívott ki magának a magyarországi zsnallisztikában.

— Értesítés. Tekintettel a meleg időjárásra, október hónapban is szállítunk házhöz jeget, amennyiben megfelelő számú előfizető jelentkezik. Előfizetéseket október hó 29-ig, szombatig bezárólag fogadjunk el. Tisztelettel Reusz Sándor cég, az aradi hatósági jéggyár bérleje.

A legolcsóbb és legjobb raglánok.
férfi- és fiú ruhák
Szántó és Komlós
cégnél. 5007

Mielőtt vásárol, látogassa meg Arad legdusabban felszerelt női divatruházát
„AU PRINTEMPS de BUCAREST S. A.“
Minorita-templommal szemben.
Selymek, kabát- és ruhaszövetek, ruhabársonyok, kabátplüschök, vásznak, stb. Gyári árak!

— **Topits Zoltánt letartóztatták.** Budapesti jelentik: Szükszavu rendőri hír jelenti, hogy Topits Zoltán foglalkozás nélküli egyént ma dél előtt kabátlopás és egyéb nagyobb lopás miatt előzetes letartóztatásba helyezte a rendőrség. A szürke hír mögött nem mindennapi tragédia konturjai sötélinek. Topits Zoltán Budapest egyik ismert éjszakai lovagja volt, egykori híres gavallér, daliás huszárfőhadnagy, aki 15—20 évvel ezelőtt nemcsak Budapesen, de vidéki garnizonokban is legendáshírű mulatságokat rendezett. Ő volt az, aki annakidőben, mikor büntetésből Zágrábra helyezték, megszöktette Rauch Pál báró horvát bán feleségét. Ez a botrány törte ketté Topits Zoltán katonai karrierjét. Amikor levette az egyenruhát, onnan kezdve rohamosan haladt lefelé, a züllés útján. Mintegy öt évvel ezelőtt került először összeütközésbe a rendőrséggel kabátlopás miatt. Legutóbb egy klubban állt alkalmazásban, hol szolgálta. Most aztán újabb feljelentések kapcsán került a főkapitányságra, hol a kihallgatást vezető rendőrtisztviselőnek azért könyörgött, hogy minél hosszabb időre csukja be, mert addig legalább nincsen gondja a mindennapi kenyérré.

— **Legjobb tanít hegedűt, zongorát dr. Mezey, Zay, Arad, Strada Bratianu 21.**

— **Amerikai levelek tolvaja.** Lugojon letartóztatták Cornean István postaaltisztet, akiről beigazolást nyert, hogy az Amerikából érkező pénzesleveleket felbontotta és több, mint 300 dollárt sikasztott el.

— **Elgázolt aradi főtisztviselő.** Egy bérkocsis vigyázatlansága következtében súlyos szerencsétlenség történt tegnap este Aradon a Minorita-templom közelében. Ifj. Némethy Emil, az aradi Astra-gyár főpénztárosa, Némethy Emilnek, az aradi papirgyár igazgatójának harminckét esztendő fia este 8 óra tájban leszállott az éppen megálló kisonát egyik kocsijáról és abban a pillanatban egy arra vágatató bérkocsij elűtötte. A szerencsétlen ember fején, hátán és karján súlyos sérüléseket szenvedett. Az előhívott mentők lakására szállították, ahol azonnal orvosi kezelésben részesült. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenségnek a bérkocsis vigyázatlansága volt az okozója, mert a kivasatú közelében a megengedettnél gyorsabban hajtott el. A bérkocsis ellen megindul a szigorú eljárás.

— **Dr. Med. Baruch Félix** tanulmányutjáról visszatért és laboratóriumát ismét megnyitotta. Timisoara, Belváros, Piata Oituz (Nándor-tér) 13. Telefon 19—15. Az összes orvosklinikai vizsgálatok: vér, vizelet, széklet, köpet, hátgerinc folyadék, stb.

Feloszlattak egy pesti játékbarlangot.

A magyar belügyminisztérium lezárta a Magyar Vitorlás Klubot.

(Budapest, szeptember 15.) A Közlöny megemlékezett nemrégiben arról, hogy egyes budapesti klubokban kártyarazziát tartott a rendőrség és ennek során sok milliót foglaltak le és több megrögzött kártyást állítottak elő. Különösen a Magyar Vitorlás Klub Dob ucca 88. számú helyiségeiben folytatott razzia volt a legeredményesebb és a nyomozás alapján megállapítást nyert, hogy ennek az egyesületnek az elegánsan berendezett helyiségeiben folyt a legnagyobb házárdirozás. A klub a razzia dacára, amelynek során körülbelül hetven kártyást állítottak elő, tovább folytatta éjszakai nagy kártyacsatáit. A klub első emeleti helyiségeiben a szerencsevadász férfiak és feltűnő számban nők is, estétől kora reggeli órákig ülték körül a játékasztalokat és jelentékeny milliók jutottak a pinkába, a

mely a klub vezetősége közül többeknek biztosított busás jövedelmet. A klubban duló játékszenvedélyről a rendőrség referált a belügyminisztériumnak, amely elhatározta, hogy a klub működésének azonnal végét vet. A minisztérium megbízásából Nádossy Imre országos főkapitány írta alá a feloszlatásról intézkedő rendeletet, amelyet az elmúlt éjszaka folyamán kézbesített ki a klub vezetőségének egy detektívfelügyelő és azonnal lezárták a klub helyiségeit és a kulcsokat a detektívek magukkal vitték. A feloszlatásról intézkedő rendelet az intézkedést azzal indokolja, hogy az egész alakulat kizárólag üzleti célokot szolgáló játékbarlang nivójára süllyedt és a klub címében a sportra való utalást csak a voltaképpeni rejtett cél elpalástolásának érdekében vették föl.

„Arad, az olcsóság városa.”

Hogyan fest a határszéli Arad budapesti szemmel nézve. — Érdekes összehasonlítások, amelyek a magyar főváros hátrányára ütnek ki.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes cikk jelent meg a Budapesti megjelenő „Pesti Tözsde” legutóbbi számában Aradról. A cikk írója dr. Pártos Szilárd volt aradi hírlapíró, akinek komoly és nivós írásait évekként ezelőtt a „Közlöny” hasábjairól olvashatta a háború előtt elszármazott Aradról és Budapesten ma is intenzív közgazdasági újságírói tevékenységet fejt ki. Mostani cikkében aradi impressziót írja meg, a pesti ember szemüvegén át nézve az itteni életet. Érdekes írása friss, eleven és minduntalan vágyódva csendül ki belőle a megállapítás: mennyire olcsó Aradon az élet a pesti embernek. Cikkének ezt a részét itt adjuk:

Arad a régi, szép, kedves, élénk, intelligens kultur-város, csak egy új nekünk, magyaroknak és pestieknek: az olcsósága. Hihetetlenül olcsó minden. De nemcsak itt Aradon, a többi erdélyvárosi városokban is. Ez az olcsóság természetesen az élelmiszerekkel kezdődik. A román kormány ugyanis igen magas export-taksákat állapított meg a kivitel után, gabonában, élőállatban jó ideig be is szűntette az exportot s úgy ezzel, valamint az élelmiszer-árak szigorú belső ellenőrzésével még súlyos gazdasági károk árán is, természetesen olcsóvá tette az élelmiszereket. Ennek a népszerű politikának meg is lett az eredménye: ma olyan olcsón lehet enni Romániában, mint kevés országban. Ime néhány példa: Arad legelső éttermében egy adag rántott csirke 35

lej, vagyis 14.000 korona, nálunk a legutolsó pesti vendéglőben 35.000 korona ugyanennek az ára, amiből az is következik, hogy élelmiszer-paritás alapján a lej nem a 400 koronás hivatalos jegyzés nivóján áll, hanem tényleg legalább 1000 magyar koronába kerül. De nézzük csak tovább az aradi árakat: leves 3 lej, (1200 K), sertés karaj 24 lej (9600 K), marhahús 13 lej (5200 K), egy adag szőlő 10 lej (4000 K), és az étlap legdrágább fogása: libamáj 40 lej (16.000 K). Egy darab kenyér 1 lej (400 K), Tojás darabja 1 és fél lej (600 K), a legfinomabb nyers kávé kilogrammja 220 lej (88.000 K), kocka cukor 36 lej (14.000 K) és így tovább. Az ember szeretne néhány hónapra jóllakni e nekünk rendkívül olcsó kosztal, de nem lehet, mert a folytonos átszámítástól, amelyből a mi véresen nehéz és megmagyarázhatatlanul drága életünk szomorú képe bontakozik ki, elmegy az étvágyunk.

Meg kell jegyezni, hogy az aradiaknak már ezek az árak magának, egy évvel, fél évvel ezelőtt még olcsóbban éltek. Természetesen minden egyéb cikk ára az olcsó élelmiszereknek megfelelően mérsékelte. A szállodai szobák, a melyeket mi külföldiek negyven százalékkal drágábban fizetünk meg, még így is félannyiba kerülnek, mint a pesti hotelek szobái. Aránylag az iparcikkek is olcsók. Ilyen körülmények között a dolgozó emberek egzisztenciája biztosabb alapon nyugszik. Aradon ha egy banktisztviselő 6000—8000 lej havj fizetést kap, az már megfelelő jövedelemnek számít, olyan összegnek, amelyből családostól tisztességesen megél. Általában mindenki megél abból, amit keres, legyen akár milyen foglalkozású: — ez bizony pesti szemüvegén át nézve a gazdasági konszolidáció teteje. És ezt Romániában nem a magas fizetésekkel, hanem az alacsony élelmiszerárakkal érték el. Ott a pénznek nagy becse van, ha még oly rongyos is. Az aradiak szomorú kétségbeeséssel mondják,

Ezen hely

fontartva az aradi Uránia mozgószínház részére a **Madame Sans Gêne** filmreklámjának.

hogy fél év óta egyáltalán nem tudnak Budapestre jönni, mert 1—2 napi pesti tartózkodásuk annyiba kerül, amennyiért Aradon fél hónapig megélnék. Ugyanez áll üzleti viszonylatban a kereskedelemre is: képtelenek Budapest felé gravitálni, amíg a lehető legmagas magyar árak valósággal elriasztólag hatnak és minden egészséges gazdasági összeköttetés kialakulását megakadályozzák.

Megtámadott rendőr.

Leakarta szurni egy garázda legény. (Saját tudósítónktól.) Egy aradi rendőr a kora reggeli órákban gyanus kinézésű leányt szólított igazolásra, akiről kiderült, hogy Kovács Annának hívják, Sírjáról jött Aradra és foglalkozása nincs. A rendőr bekísérte a leányt, utközben azonban egy fiatalemberrel találkozott, akit botrányos viselkedése miatt igazoltatni akart. Az ifjú igazolványa helyett előrántotta zsebkését és azzal nekítámt a rendőrnek. A rendőr megragadta a vakmerő ember kezét, aki fenyegető hangon követelte, hogy bocsássa szabadon a leányt, különben agyonszurja. A hatalmas természetű rendőrnek hamarosan sikerült ártalmatlanná tenni a lovagias legényt, akit összekötözve szállított be a rendőrségre. Utközben a fiúnak elpárolgott lovagiasága és ajánlatot tett a rendőrnek, hogyha szabadon engedi, száz lejt ad neki. A rendőr színel elfogadta a száz lejt, azonban a fiut ennek dacára bekísérte a rendőrségre és jelentést tett a megvesztegetésről Draghiciu Aurélnak, a nyomozó osztály főnökének. Kiderült, hogy a fiatal embert Barr Tramaanak hívják és Magyarádról jött Aradra szállót elárusítani. Érdekes, hogy a magyarági legény nem volt ittas és mint mondja, csupán a lovagias érzése háborodott fel benne amiatt, hogy egy leányt a rendőrségre kísérnek. A fiatal ember ellen életveszélyes fenyegetés és hivatalos közeg megvesztegetésének kísérlete miatt indult meg az eljárás.

UT A BOLDOGSÁG FELÉ

(Orkán szárnyán)

I. RÉSZ
ma, pénteken
utoljára.

az aradi
APOLLO-ban
LILIAN GISH-el.

II-ik és befejező
rész bemutatója
szombattól

LEGUJABB

Megcáfolják az Arabic elsüllyedését.

(Budapest, szeptember 25.) A Cunard Line, illetve White Star Line hajóstársaság budapesti vezérigénysége ma hivatalos nyilatkozatban cáfolja meg azt

a hirt, a mely szerint elsüllyedt volna a társaságok egyik legnagyobb, Amerika és Európa között közlekedő gőzöse: az Arabic.

Békülnek a kínai forradalmárok.

(Shanghai, szeptember 25.) Mukdenből érkezett táviratok erősítik meg azokat a híreket, amelyek szerint Csangcsolin tábornagy, a kínai felkelők vezére meggyezésre jutott az orosz kormányval a szovjet és a felkelők kormányának kölcsönös elismerésére vonatkozólag. A meggyezés kiterjed arra is, hogy a szovjet-kormány rendelkezési jogot kap a kínai keleti vasutak felett. Párisi

jelentés szerint az Északamerikai Egyesült-Államok élehangja jegyzéket intézett a francia és a japán kormányokhoz, s tiltakozik, hogy a kínai polgárháborúba beavatkozzanak. Komoly forrásból származó hírek szerint a kínai ellenfelek ma békétárgyalásokat kezdtek egymással és a tárgyalások idejére az ellenségeskedést beszüntették.

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.65, Párisban 9.55 a lej.

A devizapiac üzletelen.

(Saját tudósítónktól.) A román valuta ma újból megszilárdult a világpiacon. Zürichben a tegnapi 2.60-as zárókurzussal szemben ma 2.65-ös árfolyamon jegyezték. Párisban pedig tegnapi 9.45-ről 9.55-re ugrott a lej. A devizapiac nagy kínálat mellett üzletelen.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 25.) Francia frank 11.30, svájci frank 37, dollár 194, dinár 2.65, szokol 5.90, lira 8.80, angol font 900. **Kifizetések:** Budapest 400, Bécs 365, Prága 5.95, Zürich 37.50, Milano 8.50, London 880, Páris 11.20, Newyork 196, Belgrád 2.75.

ZÜRICH NYITÁS. (Szeptember 25.) Amsterdam 203.50, Newyork 526.50, London 2354, Páris 27.85, Milano 23.10, Prága 15.75, Budapest 0.0069, Belgrád 7.40, **Bucuresti** 2.66, Varsó 0.0001.01, Bécs 0.0074.35.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Szeptember 25.) Newyork 526, London 2352, Páris 27.75, Milano 23.07.50, Budapest 0.0069.50, **Bucuresti** 2.65, Bécs 0.0074.40.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 25.) **Kifizetések:** Páris 10.50, London 879, Newyork 197, Milano 8.70, Zürich 37.80, 37.80, Bécs 0.0028, Prága 5.90, — **Valuták:** Napoleon 780, aranymárka 47, léva 1.40, török lira 1.12, angol font 885, francia frank 11.40, svájci frank 38, lira 8.80, drachma 3.75, dinár 2.65, dollár 197, lengyel marka 0.0037, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0026, szokol 5.85.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 25.) Magyar Hitel 450.000, Osztrák Hitel 155.000, Salgó 460.000, Rima 134 ezer, Ganz Danubius 2.100.000, Köszén 2.545.000, Szlavonia 77.000, Keresk. Bank 1.099.000, Schlick 48.500, Cukor 1.875.000, Csáky 12.000, Ofa 505.000, Hazai Takarékok 3.150.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEJYZÉSEI. (Szeptember 25.) Belgrád 1083—1090, **Bucuresti** 396—400, London 345—347000, Milano 3385—3405 Páris

4070—4100, Prága 2308—2320, Bécs 109.15—109.75.

= Országos vásár Timisoaran. Ma megkezdődött az országos vásár Timisoaran (Temesváron). A kereslet lanyha, az árak magasak.

= Aradi iparos csúdje. Reisz Antal aradi mészáros mester 250 ezer lej passzívával kényszergyezés megindítása iránti kérvényt nyújtott be hetekkel ezelőtt az aradi törvényszék cégbíróóságához. A kényszergyezés ügyében ma tartották meg a tárgyalást a törvényszéken. Reisz Antal negyvenöt százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek, de azok azt nem fogadták el. Ornstein Árpád cégbíró a kényszergyezséget megszüntette. A megszüntető határozat jogerőre emelkedése után csőd eljárás indul Reisz Antal ellen.

= Aradi céghivatali hírek. Curticean István aradi fényképész bejegyzését kérte az aradi törvényszék céghivatalában. — Hermann és Társa faterkedő cégből Hermann Mór kilépett. A cégbe társtulajdonosként belépett Feiner Farkasné. A céget Feiner és Társa címen jegyezték be a céghivatalba. — Kurtág Mihályné konfekció üzletet nyitott „Victoria konfekció-üzlet” cég alatt, ma jegyezték be a cégbíróóságon.

MOZI

* **Beiltott film.** A timisoarai (temesvári) polgármesteri hivatal megtiltotta a La Garçonne-film bemutatását.

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma pénteken utóljára kerül vetítésre „Sonja” orosz forradalmi dráma. A méltán nagy sikert aratott irodalmi értékű és rendkívül meghatóan izgalmas cselekményű film főszerepét Werner Krausz és Carola Toelle ismert filmművészek alakítják tőlük megszokott tökéletességgel. — Ezt megelőzőleg egy egészen új kétfelvonásos Zigoto vigjáték kerül vetítésre. Előadások kezdete 6, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 órakor. Szombaton először Madame Sans Gène Fia filmremekmű.

* Ma pénteken utóljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház az utó

bi évek legnagyobb filmadarabjának első részét. Már régóta nem volt olyan pompás film Aradon, mint az „Ut a boldogság felé” (Orkán szárnyán) című filmremek, mely egy csapásra meghódította az egész világ mozikközönségét. Az aradi közönség is rendkívül nagy érdeklődéssel adózott a képnek, amelynek első részét ma már hatodik napja vetíti állandóan zsufolt nézőtér mellett az Apolló mozgószínház. A szenzációs filmremek első részét ma pénteken vetíti utóljára az Apolló mozgószínház, a második rész bemutatója szombaton lesz. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló mozgószínház pénztáránál.

Az őszi divat.

Angol férfidivatújdonságok.

(Londoni levél.) Az angol férfi divat, amely emberemlékezet óta fogalomná vált és amelyet az egész világ társadalmi a feltétlenül előkelőség fokmérőjéül elfogadott, ismertetnünk nemcsak felesleges, de jóformán alig is lehet. Talán különösnek hangzik, ha azt állítjuk, hogy az angol férfi születéséről fogva utolsó órájág az élet viszonosságainak minden pillanatában mindig elsősorban világt. Világt a szó legelőkelőbb értelmében. És azok a férfiak, akik nem ismernek ünneplőruhát, akik a nap minden órájában feltűnés nélkül előkelők tudnak maradni, minden tekintetben arra hivatottak, hogy angolszász fajuk évezredek kultúrájával éppen úgy irányítsák a férfidivatot, a huszadik században, mint őseik a múltban tették.

Az angol férfidivat őszi újdonságai szabásukban eltérnek a múlt évben általánossá vált „Biedermeier” irányzattól. Nem a túlságosan szűk és magas derék, hanem a férfioltony lényegének inkább megfelelő sima szabás érvényesül az egy vagy három gombbal záruló saccoöltönynél. A délutáni öltözet a teljesen divatjarmult zsakett szabására emlékeztet és egy gombbal zárul. A mellények kihajtása széles és majdnem a gallér magasságáig zárt. Az öltönyök rövidebbek, kivétel e téren csak kizárólag sportcélokra szolgáló öltönyöknél találunk. Az őszi divat elmaradhatatlan tartozéka a „bokavédő”, amelynek viselete nálunk is éppúgy elterjedt mint Londonban. A nadrágok három ujjnyi szélességű felhajtását csak az esti öltözetek mellőzik. A ma divatja ez: 1. Egysoros, három gombbal záruló uccai ruha (sacco-öltöny) erősen legömbölyített sarkokkal. A divatszín kék vagy sötétszürke. 2. Vendég-gombbal zárt délutáni öltöny magas, duplasoros mellénnyel. 3. Délutáni saccoöltöny mélyen kivágott széles kihajtású gallérral. A divatszín sötétzöld vagy kék. 4. Térdnadrágos sportruha. A nad

URÁNIA mozgószínház Arad

Ma, pénteken utóljára

SONJA

Orosz forradalmi dráma.

Ezt megelőzi: egy kétfelvonásos egészen új Zigotto-vigjáték.

Szombaton először: „MADAME SANS GENE FIA” filmremekmű.

rág szabása rendkívül bő és terep alul csattal zárul. 5. Duplasoros átmeneti divatkabát széles shawlgallérral. 6. Duplasoros uccakabát vastag gyapjuszövetből, széles kézelőkkel és gallérral. 7. Egysoros, elől négy gombbal záruló utazókabát mintázott anyagból, felvarrt zsebekkel. 8. Esőköpeny (burburry). 9. Magasdereku, hátul kétgombos övvel ellátott divatkabát.

Az angol férfidivat tehát kerül minden olyan szeszélyes ujjtást, amely nem áll összhangban lényegével az egyszerűséggel. Ez az ország, mely kötelességévé teszi várományosának, hogy a művelti világ legelső gavalléria legyen, talán éppen egyszerűségével hódít legtöbbet.

— Vörheny és kiütéses tifusz Déloroszsországnban. Chisinávból jelentik: Déloroszsországnban ijesztő módon pusztít a vörheny és a kiütéses tifusz. Az iskolákat mindenfelé bezárták. A ragályoktól ellepott vidéket katonai kordonok veszik körül. Minden közlekedés szünetel. A megrémült lakosság otthonát elhagyva menekül keletre és éjszakra. A gondozatlanul heverő betegek az uccákon pusztulnak el. A menekülők és a katonaság között a véres összeütközések napirenden vannak.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:

RÉTHY JÓZSER

NYILTER

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem temetésén résztvettek, ravatalára koszorút helyeztek és részvétük kifejezésével mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, esuton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló

5440 Grünwald-család.

Üzletmegnyitás!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy október elsején szücs- és szörmeüzletemet Arad, Str. Alexandrij 1. (Sălăc-ucca), volt Kelet hírlapiroda helyiségében megnyitom.

Nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

S. Eisenstädter

szücs- és szörme-üzletének aradi fiókja. Rudolf Mosse 7023 10128

Vendéglő-megnyitás!

Tisztelettel hozom a t. közönség tudomására, hogy Aradon, Str. Fabricel (Gyár-u.) és Str. Minervei (Ilona-u.) sarkán levő Nolla-főle «KIS PIPA» vendéglőt átvetttem s azt szombaton és vasárnap este 8 órakor dísznőterem vasárával egybekötve ünnepélyesen megnyittem. — Kitünő hegyaljai borok és elsőrendű görök.

A n. é. közönség szives támogatásért kérve, tisztelettel

Münich Adám, vendéglős

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot Sándor (volt Kelet) Hirlapiroda, Arad, Bul. Regina Maria 10. Hajós gyógytár mellett. 36 óra alatt szerzünk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 ban, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszdünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helycseréltse.

Alkalmazás.

ELSŐRENDŰ fizető- és tanulóleányok jó fizetéssel felvétetnek. Földessy női divatszalonban Arad, Str. Eminescu 13. 15094

ÜZLETVEZETŐT zománc és vasárnap szakmában, nőként akceptálunk. Cím az „Aradi Közlöny” kiadójában. 5474

EGY jobb leány öreg házaspárhoz ajánlkozók. Birkus Erzsike Arad, Str. Vlăicu 119. Ség. 5478

JÓ GAZDAASSZONY állást keres egy kisebb háztartásban. Csakis vidékre vagy pusztára megy. Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5480

HÁZASPÁR, inas és szakácsnő, azonnal felvétetik. Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5472

VEGYESKRESKEDŐ segédet keres azonnalra Kólin László, Arad-Gáj. 5476

FIATAL, intelligens leány gyermek mellé felvétetik. Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 10128

FIATAL fűszerkereskedő segéd teljes ellátással azonnal felvétetik. Arad, Str. Minervei (Ilona-ucca 39.) 15094

VILLANYSZERELŐT állandó munkára felvesznek, Gáspár műszerész Arad, Str. Horia 2. 5330

Üzletek.

VILLANYERŐRE berendezett gyárüzem teljesen berendezve eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Arad. 15093

ÜZLET, haláleset miatt, belvárosban, lakással együtt eladó. Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 700

Ingtalan.

BÉRHAZAK, magánházak elfoglalható lakásokkal, telkek, szőlők kedvező fizetési feltételekkel kaphatók Uranul Iroda atján Aradon, a főpostával szemben. 1605

ÜJMIKALAKAN háztelkek eladók. Cím Pálmai Üjmikalka, F6-ut 21. 5470

Magánházat, nagyjavvelmü bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra kővetit „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Vétel és eladás.

BOROSHORDÓK, 3 transport, 3 kisebb, 2 leeresztőkötél eladó. Arad, Piata Sava (Kelemen-tér) 5. 16055

GYERMEKKOCSI, emelírozott fehér, jlig használt, eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Arad. 15094

KÉT VAGON burgonya eladó. Cím Hódos-Bodrogi zárda (u. p. Zádorlak.) 5413

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyegeket, ezüst, mü, antik, bronz és disztárgyakat, ékszereket, festményeket, fehérneműeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I em. jobb. 1000

NAGY ÜSTHAZ üsttel, jó állapotban levő fehér gyermek-ágy, jutányos áron eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

ISKOLAI kötények (uniformis) nagy választékban kaphatók Stern Testvéreknél Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 5. 15094

12 SZEMÉLYES étkezőkészlet, 6 személyes ezüst evőeszköz, 6 személyes fagy-lalkészlet, 12 személyes üvegekészlet, csészék, 6 személyes china ezüst moccsa készlet, vázák, disztárgyak, könyvszekrények, íróasztalok, antik butorok, szalonok, szekrények, tükrök, fotelok, asztalok, hintaszék, gramofonok, tölkebátok, fekete selyemkendő, festmények, szőnyegek, antik vázák, schálak stb. eladó. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb.

I. Nagyák bádogosmühelye

Arad, Str. Motianu és Baritnu (Forray- és Rákóczi-u.) sarok, a legszolidabb árak mellett vállal bármilyen bádogos munkát.

260 -ös szűp fskvőed háztelkek eladó. Arad, Str. Corabiei (Hajó-u.) 44.

Angol és német órákat

ujmódszerrel! Legjobberedmények! Csoporttanításnál lényeges árendemény! Cím Rudolf Mosse (Sándor Hirlapirodában.) 10128

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők: **Lissem Sándor** confección és nődivat üzletében Arad Piata A. Iancu (Szabadság-tér) 2

Két hónapon át használt benzinnmotor 6 lóerős vaskocsira szerelve, körfűrésszel, ipari üzem hajtásra is alkalmas, kivándorlás miatt áronalul eladó Megbizott: Jantó gépiakos, Arad, Str. 8. Raion 124. (György-u.)

Elsőrendű konyha! FIGYELEM! Elsőrendű konyha!

Aki kellemesen akarja érezni magát, okvetlen keresse fel a csinosan berendezett „VADEMBER” vendéglőt, ahol mindenkor izletes hideg és meleg ételek, tisztán kezelt hegyalja! borok kaphatók pontos kiszolgálás mellett. Havi abonensek házon kívül is elfogadtatnak. — Társaságoknak és bankettek, célljaira alkalmas helyiség. 15094 További szives pártfogást kér: **öw. Waldmanné.**

Boros Kálmán ügynöksége Arad, Str. Consistorului No. 9. (volt Batthyány-u.)

megvételre ajánlja a következő ingatlan birtokokat:

Belvárosi 14 lakásos bérházat, egy földas gyáralapításra is alkalmas nagy telekkel 650.000 lejért, valamint egy 16 lakásos jól jövedelmező nagy bérházat 1.200.000 lejért és kisebb, gazdálkodásra alkalmas bér- és magánházakat, üzletházakat, stb. 90.000 lejtől feljebb. Emeletes gyárépületet, Arad mellett, 1980 négyszögöl területtel, raktárral, istállóval és más épületekkel 750.000 lejért. Kerti gazdasághoz alkalmas 10 földas tanyás birtokot az aradi határban 450.000 lejért, ugyanitt 4 hold I. osztályu szántóföldet 100.000 lejért és több háztelkeket jutányos árért. — Arad-hegyalja egyik nagyközségében egy azonnal átvehető uri magánházat 5 szobás lakással, borpincével, istállóval és egy holdas konyha-, gyümölcsös- és szőlőskerttel 280.000 lejért.

Elsőrendű

külföldi gyártmányu fűrészmotor, hatlóerős, kocsira szerelve eladó **Balla cégnél** Arad, Strada Episcopul Radu 7. (Magyar-ucca.) 5309

Ma nagy halesztély!

Schwarz Andor „MÁRILLA” teraszán Arad, Str. Minervei (Ilona-u.) végén. 19094

Elsőrendű burgonya

vizszonteladókknak, házhoz szállítva, 3 lej 30 métermázsánkénti vételnél, kapható **FISCHERNÉL** Arad, Piata Catedralei (Tökölly-tér) 1. 5469

Piata Catedralei (Tökölly-tér) közvetlen közelében, bármily célra alkalmas

nagy raktárhelyiség

kiadó. — Cím: Wallinger hirdetőjében Arad. 15094

ORBÁN ISTVÁN

műbutorgyára

Arad, Piata Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz.

Legolesobb butorbeszerzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédli, uri, leány, gyermekszobákat, bank és szálloda berendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Tégla

nagyméretű, kitűnő minőségű

cserép

duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható

Pollák Sándor

gőztéglyagyárában, Aradon.

Emeletes bérház

Aradon, az Avram Iancu (Szabadság) térre nyíló uccában eladó. Bővebbet: Fenyő László Arad, Str. Bucur (Eötvös-u.) 15—17.) 5467

Rudolf Mosse 9225. 10128
TÜCHTIGE ANKERWICKLER FÜR BUKAREST, zu sofortigem Eintritte gesucht. Angebote und Vorstellung bei **COMPANIA GENERALA DE ELECTRICITATE, BUCUREST, Calea Grivitei 3.**

Az Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. **Olvassa és terjessze!**

Szücsmunkások,

10128
önálló szabász, gépélőnök, varróleányok, tanulók, tanulóleányok és elárusító-nők október 1-re felvétetnek.

Jelentkezés

Rudolf Mosse

(Sándor Hirlapirodában.)

Rudolf Mosse 7038.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Feltűnően Ujabb küldemények érkeztek a legujabb olcsó árak! Ösz és tél felöltő és ruha vidonságokban!

PLESZ

központi női és gyermekfelöltő nagyáruházába ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben. **Kérem a címre figyelni!!!**